

บทที่ 3 ผลการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาในเขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อศึกษารูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดา ประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดา โดยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะคือ ในลักษณะแรกจะทำการวิเคราะห์กับปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดา โดยพิจารณาจากค่า Kendall's Tau-B และในลักษณะที่สองจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยรวมของความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดา กับปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม เป็นการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมโดยพิจารณาจากค่า F-test นอกจากนี้ได้นำตัวแปรอายุของสตรีมาคม ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยรวมเพื่อศึกษาว่ามีความสัมพันธ์เดิมว่าเป็นจริงหรือไม่ สำหรับปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย อายุของสตรี จำนวนบุตรของสตรี ระดับการศึกษาของสตรี แบบแผนครอบครัวของสตรี ระดับงานของสตรี รายได้ของสตรี และรายได้ของสามีสตรี ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาได้พิจารณาจากความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความสนิทสนมกับมารดา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว และความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

1. อายุของสตรี

1.1 ความสนิทสนมกับมารดา

อายุของสตรีมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสนิทสนมกับมารดา กล่าวคือ สตรีที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะสนิทสนมกับมารดาค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มของสตรีที่มีอายุมากกว่า ดังจะเห็นได้จากร้อยละ 9.0 ของสตรีในกลุ่มอายุ 20-29 ปี มีความรู้สึกสนิทสนมกับมารดาค่อนข้างน้อย (ตารางที่ 3) ในขณะที่เพียงร้อยละ 3.9 ของผู้ตอบในกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความรู้สึกสนิทสนมกับมารดาค่อนข้างน้อย และ ในกลุ่มสตรีที่มีอายุมากคือ 45 ปีขึ้นไป พบว่า จะมีความสนิทสนมกันมากกับมารดาถึงร้อยละ 74.0 ส่วนผู้ตอบที่มีอายุ 20-29 ปี มีความสนิทสนมกันมากกับมารดาในสัดส่วนที่น้อยกว่าคือ ร้อยละ 65.9 อาจเป็นเพราะสตรีที่มีอายุ

มากน่าจะมีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าสตรีที่มีอายุน้อย และมีความคิด ความอ่านที่เป็นผู้ใหญ่ เหมือนกับตนมากกว่าสตรีที่มีอายุน้อย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสตรีกับความสนิทสนมกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามอายุของสตรี

ความสนิทสนมกับมารดา				
อายุของสตรี	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก	รวม (จำนวน)
20-29 ปี	9.0	25.0	65.9	100.0 (44)
30-34 ปี	6.0	34.5	59.5	100.0 (116)
35-39 ปี	4.4	37.7	57.9	100.0 (159)
40-44 ปี	4.0	31.7	64.4	100.0 (101)
45 ปีขึ้นไป	3.9	22.1	74.0	100.0 (77)
	Tau -B = .06687	T-value = 1.69393		

1.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของผู้ที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาแปรผันตามอายุ แต่มีข้อยกเว้นที่สตรีกลุ่มอายุ 30- 34 ปี ซึ่งมีสัดส่วนของผู้ที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาในระดับดี/ดีเยี่ยม ร้อยละ 27.6 ส่วนสตรีในกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตนกับมารดาอยู่ในระดับดี/ดีเยี่ยม ร้อยละ 31.3 เปรียบเทียบกับกลุ่มอายุ 20-29 ปี ซึ่งมีสัดส่วนที่น้อยกว่า คือ ร้อยละ 20.0 อาจเป็นเพราะสตรีที่มีอายุมากกว่ามีการพูดคุยที่เข้าใจมารดาที่เป็นผู้ใหญ่ได้ดีกว่าสตรีที่มีอายุน้อย ทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นไปอย่างราบรื่นกว่า จึงมีข้อเสนอแนะว่าในการ

ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในครั้งต่อไป น่าจะสอบถามเกี่ยวกับอายุของมารดาด้วย อย่างไรก็ตามผล
กระทบของอายุสตรีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา
จำแนกตามอายุของสตรี

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา				
อายุของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
	20-29 ปี	33.3	46.7	20.0
30-34 ปี	30.2	42.2	27.6	100.0 (116)
35-39 ปี	34.4	44.4	21.3	100.0 (160)
40-44 ปี	25.7	47.5	26.7	100.0 (101)
45 ปีขึ้นไป	17.5	51.3	31.3	100.0 (80)
	Tau – B = .07431		T-value = 1.98930*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

1.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

ข้อมูลในตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า สตรีที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีสัดส่วน
ของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวในระดับดีมาก/ดีเยี่ยม มากกว่าสตรีที่มีอายุน้อยกว่า
คือ ร้อยละ 23.1 เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 15.6 การที่สตรีมีอายุมากกว่ามีความรู้สึกว่ามารดาเข้าใจ
ตนเองดีกว่า อาจเป็นเพราะความเป็นผู้ใหญ่เหมือนกับมารดาและเข้าใจผู้ใหญ่ด้วยกันดีกว่า สตรีที่
มีอายุน้อย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่า T-value แล้วพบว่า ผลกระทบของอายุของสตรีต่อความ
เข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามอายุของสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
อายุของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
20 - 29 ปี	31.1	53.3	15.6	100.0 (45)
30 - 34 ปี	34.5	50.9	14.7	100.0 (116)
35 - 39 ปี	41.9	41.9	16.3	100.0 (160)
40 - 44 ปี	25.7	54.8	19.8	100.0 (101)
45 ปีขึ้นไป	21.8	55.1	23.1	100.0 (78)
	Tau - B = .08503		T - value = 2.29987*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

1.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าสตรีที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ตอบว่า ตนเองเข้าใจมารดาอยู่ในระดับดี คิดเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสตรีที่มีอายุ 20 -29 ปี ร้อยละ 59.0 และ ร้อยละ 46.7 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสตรีที่มีอายุมากกว่าน่าจะ เป็นผู้ใหญ่กว่าสตรีที่มีอายุน้อยกว่า ทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันดีกว่า อย่างไรก็ตามผลกระทบของอายุสตรีต่อความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตาม
อายุของสตรี

ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา				
อายุของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม(จำนวน)
20-29 ปี	24.4	46.7	28.9	100.0 (45)
30-34 ปี	14.8	61.7	23.5	100.0 (115)
35-39 ปี	18.8	55.6	25.6	100.0 (160)
40-44 ปี	11.0	64.0	25.0	100.0 (100)
45 ปีขึ้นไป	10.3	59.0	30.8	100.0 (78)
	Tau - B = .05716		T-value = 1.46631	

1.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับอายุของสตรี

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมกับอายุของสตรี พบว่า สตรีที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป จะมีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมสูงสุดคือ 12.01 รองลงมาคือ สตรีในกลุ่มอายุ 40-44 ปี, 35-39 ปี, 30-34 ปี และ 20-29 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมคือ 11.51, 10.99, 11.31 และ 10.91 ตามลำดับ (ตารางที่ 7) จะเห็นได้ว่าอายุมีความสำคัญต่อความสัมพันธ์โดยรวมระหว่างบุตรสาวกับมารดา กล่าวคือ กลุ่มสตรีที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปจะมีความสัมพันธ์โดยรวมที่มากกว่ากลุ่มสตรีที่อายุ 20-29 ปี อาจเป็นเพราะสตรีที่มีอายุมากกว่าน่าจะมีความคิด เป็นผู้ใหญ่มากกว่าสตรีที่มีอายุน้อยและเข้าใจมารดาซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่เหมือนกัน เมื่อพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์ปรากฏว่าอายุกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จำแนกตามอายุของสตรี

อายุของสตรี	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน
20 - 29 ปี	10.9091	3.0333	44
30 - 34 ปี	11.3130	2.3855	115
35 - 39 ปี	10.9937	2.6943	159
40 - 44 ปี	11.5100	2.4100	100
45 ปีขึ้นไป	12.0139	2.1786	72

F = 2.4471*

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับอายุของสตรีพบว่า สตรีส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มอายุ มีความสนิทสนมกับมารดามาก และมีความสนิทสนมที่แตกต่างกันเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาอยู่ในระดับดี มากกว่าร้อยละ 40 ของทุกกลุ่มอายุ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยรวมระหว่างบุตรสาวกับมารดา พบว่า สตรีที่มีอายุมากมีความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าสตรีที่มีอายุน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลของการศึกษาอายุของสตรีกับความสัมพันธ์กับมารดาได้มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้คือ สตรีที่มีอายุมากน่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าสตรีที่มีอายุน้อย แสดงให้เห็นว่า อายุของสตรีมีผลต่อความสัมพันธ์กับมารดาโดยมีแนวโน้มที่เป็นแบบแผน ทั้งนี้อาจเป็นความใกล้เคียงกันในด้านของแนวความคิด ประสบการณ์ และความรู้สึกเป็นไปในทิศทางเดียวกันด้วยความที่บุตรสาวและมารดาได้มีอายุมากขึ้น เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากขึ้นแล้ว เป็นต้น

2. จำนวนบุตรของสตรี

2.1 ความสนิทสนมกับมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า มากกว่าร้อยละ 60 ของสตรี ตอบว่า มีความสนิทสนมกันมากกับมารดา โดยที่สตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปมีสัดส่วนมากที่สุด คือ ร้อยละ 67.6 รองลงมาคือ สตรีที่มีบุตร 1 คน (ร้อยละ 62.7) และ 2 คน (ร้อยละ 61.4) ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากค่า Tau - B พบว่า จำนวนบุตรของสตรีมีผลกระทบต่อความสนิทสนมกับมารดาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะ ความผูกพันที่สตรีมีให้กับมารดา จึงทำให้ไม่ว่าสตรีจะมีจำนวนบุตรต่างกันก็ไม่ทำให้รู้สึกว่าจะห่างเหินจากมารดา และให้การดูแลเอาใจใส่เหมือนเดิม

ตารางที่ 8 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามจำนวนบุตรของสตรี

ความสนิทสนมกับมารดา				
จำนวนบุตร ของสตรี	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก	รวม (จำนวน)
1 คน	5.8	31.6	62.7	100.0 (209)
2 คน	5.4	33.2	61.4	100.0 (220)
3 คนขึ้นไป	1.5	30.9	67.6	100.0 (68)
Tau - B = .02188		T-value = .53031		

2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

เมื่อนำจำนวนบุตรของสตรีมาพิจารณาพร้อมกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา พบว่า ส่วนใหญ่ของสตรีไม่ว่าจะมีบุตร 1 คน 2 คน หรือ 3 คนขึ้นไปตอบว่า ตนเองมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาอยู่ในเกณฑ์ดีคือ ร้อยละ 48.1, 43.9 และ 45.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 9) ส่วนสตรีที่ตอบว่า ดีมาก/ดีเยี่ยมนั้น พบว่า สตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปมีสัดส่วน ที่มากที่สุด คือ ร้อยละ 28.2 เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 23.3 และร้อยละ 26.2 สำหรับสตรีที่มีบุตร 1 คน และ 2 คน ตามลำดับ อาจเป็นเพราะสตรีมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาด้วยดี และการพูดคุยเรื่องบุตรของสตรี มารดาซึ่งมีประสบการณ์มาก่อนจะให้คำแนะนำกับสตรีเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องอีกด้วย อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของจำนวนบุตรของสตรีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา
จำแนกตามจำนวนบุตรของสตรี

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา				
จำนวนบุตร ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
1 คน	28.6	48.1	23.3	100 (210)
2 คน	29.9	43.9	26.2	100 (221)
3 คนขึ้นไป	26.8	45.1	28.2	100 (71)
Tau - B = .02277		T - value = .56794		

2.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

เมื่อวิเคราะห์ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวกับจำนวนบุตร ของสตรี พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งของสตรีที่มีจำนวนบุตร 1 คน , 2 คน และ 3 คนขึ้นไป ประเมินว่า มารดาเข้าใจตนเองในเกณฑ์ดีคือ ร้อยละ 50.7, 48.2 และ 50.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) อย่างไรก็ตามผลกระทบของจำนวนบุตรของสตรีต่อความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่สตรีมีจำนวนบุตร 1 คน , 2 คน และ 3 คนขึ้นไป ก็ไม่ทำให้มารดา รู้สึกว่าบุตรของสตรีเป็นตัวแปรที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตรสาวเปลี่ยนไป หรืออาจจะเป็นการดีที่สตรีมีบุตรทำให้มารดาเข้าใจในตัวบุตรสาวของตนเองมากขึ้นเพราะเป็นมารดาเหมือนกับตน

ตารางที่ 10 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามจำนวนบุตรของสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
จำนวนบุตร ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
1 คน	31.8	50.7	17.5	100 (211)
2 คน	34.5	48.2	17.3	100 (220)
3 คนขึ้นไป	30.4	50.7	18.8	100 (69)
	Tau - B = - .00251		T - value = - .06189	

2.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรของสตรีกับความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า ส่วนใหญ่ของสตรีที่มีบุตร 1 คน 2 คน และ 3 คนขึ้นไป ตอบว่าตนเองเข้าใจมารดาในเกณฑ์ดี คือร้อยละ 59.3, 55.7, และ 64.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 11) สำหรับผู้ที่ตอบว่าตนเองมีความเข้าใจมารดาในเกณฑ์ดีมาก/ดีเยี่ยมมีสัดส่วนพอ ๆ กัน ดังนั้นไม่ว่าสตรีจะมีบุตรมากน้อยเพียงไร ความรัก ความผูกพันที่สตรีมีต่อมารดาของตน สตรียังให้ความสำคัญและดูแลเอาใจใส่มารดาของตนเองเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบของจำนวนบุตรของสตรีต่อความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตามจำนวนบุตรของสตรี

ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา				
จำนวนบุตร ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
1 คน	13.9	59.3	26.8	100.0 (209)
2 คน	19.0	55.7	25.3	100.0 (221)
3 คนขึ้นไป	8.8	64.7	26.5	100.0 (68)
Tau - B = - .00751		T-value = - .19069		

2.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับจำนวนบุตรของสตรี

เมื่อนำจำนวนบุตรของสตรีมาพิจารณาร่วมกับความสัมพันธ์โดยรวม พบว่า สตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ 11.64 รองลงมาคือ สตรีที่มีบุตร 1 คน และสตรีที่มีบุตร 2 คน คือ 11.37 และ 11.17 ตามลำดับ (ตารางที่ 12) นั่นคือ จำนวนบุตรของสตรีไม่มีผลกระทบต่อค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามเมื่อนำอายุของสตรีมาพิจารณากับจำนวนบุตรของสตรีร่วมกับความสัมพันธ์โดยรวม (ตารางที่ 13) พบว่า อายุของสตรีทุกกลุ่มกับจำนวนบุตรของสตรีทุกกลุ่มก็ยังคงมีความสัมพันธ์กับมารดาเป็นอย่างดีมากไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของบุตรสาวกับมารดาจะมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีคือ แม่บุตรสาวจะมีลูกมากหรือน้อยในช่วงอายุใดก็ตามจะไม่ทำให้ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันเปลี่ยนแปลงไปได้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยคะแนน ความสัมพันธ์ โดยรวม จำแนกตามจำนวนบุตรของสตรี

จำนวนบุตรของสตรี	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน
1 คน	11.3689	2.5143	206
2 คน	11.1697	2.6542	218
3 คนขึ้นไป	11.6364	2.2507	66
F = 0.9276			

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยคะแนน ความสัมพันธ์ โดยรวม จำแนกตามจำนวนบุตรและอายุ
ของสตรี

อายุของสตรี		จำนวนบุตรของสตรี		
		1 คน	2 คน	3 คนขึ้นไป
20-34 ปี	$\bar{X}$	11.27	11.04	13.00
	S.D.	2.55	2.66	0.00
	N	102	56	1
35-39 ปี	$\bar{X}$	11.21	10.61	11.65
	S.D.	2.60	2.83	2.38
	N	56	77	26
40 ปีขึ้นไป	$\bar{X}$	11.75	11.76	11.59
	S.D.	2.35	2.38	2.21
	N	48	85	39
		F = 0.8765		

เมื่อพิจารณาลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับ จำนวนบุตรของสตรี พบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรต่างกันจะมีความสนิทสนมกับมารดาอย่างมาก ใกล้เคียงกันสูงถึงร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปถึงร้อยละ 68 ในด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดา พบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรแตกต่างกันจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาที่ดีถึงดีมากประมาณร้อยละ 70 ขึ้นไป อย่างไม่แตกต่างกัน ในด้านความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรแตกต่างกันจะได้รับความเข้าใจจากมารดาเป็นอย่างดีประมาณร้อยละ 50 ที่ไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรแตกต่างกันจะมีความเข้าใจต่อมารดาได้ดีถึงดีมากที่มีความแตกต่างกันเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปประมาณร้อยละ 90 เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อได้นำความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาในด้าน

ต่าง ๆ มาร่วมพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนบุตรของสตรี พบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรแตกต่างกันได้มีความสัมพันธ์กับมารดาเป็นอย่างดีที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรของสตรีกับความสัมพันธ์ที่มีต่อมารดาไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ สตรีที่มีจำนวนบุตร 1 คน น่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าสตรีที่มีจำนวนบุตรมากกว่า 1 คน แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาที่มีต่อกันเป็นไปตามความผูกพันในครอบครัวเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะบุตรสาวจะมีลูกมากหรือน้อยก็ตาม เพียงแต่ความสัมพันธ์จะสูงขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อสตรีมีลูกมากทั้งนี้ก็อาจจะเป็นไปได้ถึงภาวะที่ต้องรับผิดชอบมากยิ่งขึ้นของบุตรสาวและมารดา

3. ระดับการศึกษาของสตรี

3.1 ความสนิทสนมกับมารดา

เมื่อนำตัวแปรความสนิทสนมกับมารดามาวิเคราะห์กับระดับการศึกษาของสตรี พบว่า ผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนของ ผู้ที่ตอบว่ามีความสนิทสนมกันมากกับมารดา สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา ร้อยละ 66.0, และ 63.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 13) อย่างไรก็ตามผลกระทบของระดับการศึกษาของสตรีต่อความสนิทสนมกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้ความสนิทสนมกับมารดาเปลี่ยนแปลงหรือทำให้สตรีรู้สึกห่างเหินกับมารดา ความผูกพันของสตรีที่มีต่อมารดายังมีให้กับมารดา ซึ่งเป็นการแสดงออกเรื่องของความรู้สึกระหว่างบุตรที่มีให้กับมารดา

ตารางที่ 14 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามระดับการศึกษา
ของสตรี

ความสนิทสนมกับมารดา				
ระดับการศึกษา ของสตรี	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก	รวม (จำนวน)
ต่ำกว่าอนุปริญญา	6.6	29.9	63.5	100.0 (197)
อนุปริญญาและปริญญาตรี	4.1	35.0	61.0	100.0 (246)
สูงกว่าปริญญาตรี	4.0	30.3	66.0	100.0 (50)
	Tau-B = .00384		T-value = .09018	

3.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 15 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสตรีกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา ร้อยละ 36.7 ของสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รายงานว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตนเองกับมารดาอยู่ในระดับดีมาก/ดีเยี่ยม รองลงมาคือ สตรีที่จบการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา ร้อยละ 27.5 ส่วนผู้ที่จบระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ร้อยละ 20.5 ตอบว่าอยู่ในระดับดีมาก/ดีเยี่ยม ทั้งนี้ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของสตรีก็ไม่ได้มีผลต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสตรีกับมารดา ความรู้สึกที่สตรีให้ความรักกับมารดา มีการพูดคุยปรึกษาปัญหาเรื่องต่าง ๆ กันด้วยดี เป็นที่น่าเสียดายว่า โครงการวิจัยนี้ไม่ได้ถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาของมารดาเพราะระดับการศึกษาที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันระหว่างบุตรสาวกับมารดา น่าจะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดา อย่างไรก็ตามจากค่า Tau-B พบว่า ผลกระทบของระดับการศึกษาของสตรีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา
จำแนกตามระดับการศึกษาของสตรี

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา				
ระดับการศึกษา ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ต่ำกว่าอนุปริญญา	28.0	44.5	27.5	100.0 (200)
อนุปริญญาและปริญญาตรี	30.5	49.0	20.5	100.0 (249)
สูงกว่าปริญญาตรี	24.5	38.8	36.7	100.0 (49)
	Tau-B = -.00745		T-value = -.17578	

3.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

ผลการวิเคราะห์ระหว่างระดับการศึกษาของสตรีกับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่ง หรือร้อยละ 52 ของสตรีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา ประเมินว่ามารดาเข้าใจตนเองในเกณฑ์ดี ส่วนสตรีที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ร้อยละ 49.6 ประเมินว่ามารดา มีความเข้าใจต่อผู้ตอบในเกณฑ์ดี และสตรีที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีสัดส่วนของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อตัวผู้ตอบในเกณฑ์ดีในสัดส่วนที่น้อยกว่า คือ ร้อยละ 40.0 (ตารางที่ 16) เมื่อพิจารณาสัดส่วนความเข้าใจดังกล่าวในเกณฑ์ดีมากถึงดีเยี่ยมจะเห็นได้ว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนที่มากที่สุด คือ ร้อยละ 28.0 เปรียบเทียบกับสตรีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา คือ ร้อยละ 15.3 ผลกระทบของระดับการศึกษาของสตรีต่อความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะแม้ว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันของสตรีก็ไม่ทำให้มารดาารู้สึกว่าสตรีห่างเหินหรือมีเวลาให้กับมารดาน้อยลงและเป็นความผูกพันที่บุตรมีให้กับมารดา

ตารางที่ 16 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามระดับการศึกษาของสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
ระดับการศึกษาของสตรี	ไม่ดีเลย / พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ต่ำกว่าอนุปริญญา	32.7	52.0	15.3	100.0 (196)
อนุปริญญาและปริญญาตรี	33.6	49.6	16.8	100.0 (250)
สูงกว่าปริญญาตรี	32.0	40.0	28.0	100.0 (50)
Tau - B = .02844		T - value = .67227		

3.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของผู้ที่มีความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดาแปรผันตามระดับการศึกษาของสตรี คือ สตรีที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 38.8 ตอบว่า ตนเองเข้าใจมารดาอยู่ในระดับดีมาก/ดีเยี่ยม ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามีสัดส่วนที่น้อยกว่าคือ ร้อยละ 27.2 และ 21 ของสตรีที่จบอนุปริญญา และปริญญาตรี และต่ำกว่าอนุปริญญาตามลำดับ การที่สตรีที่มีการศึกษาสูงมีความเข้าใจมารดาในสัดส่วนที่สูงนั้นอาจเป็นเพราะการศึกษาช่วยให้สตรีมีความเข้าใจบุคคลอื่นได้ดีกว่าหรือยอมรับข้อจำกัดของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามผลของระดับการศึกษาของสตรีต่อความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตามและระดับการศึกษาของสตรี

ระดับการศึกษาของสตรี	ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา			
	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ต่ำกว่าอนุปริญญา	17.4	61.5	21.0	100.0 (195)
อนุปริญญาและปริญญาตรี	13.6	59.2	27.2	100.0 (250)
สูงกว่าปริญญาตรี	16.3	44.9	38.8	100.0 (49)
Tau - B = .09220		T-value = 2.16034*		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

3.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับระดับการศึกษาของสตรี

จากค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษาของสตรี พบว่า กลุ่มสตรีที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ 11.79 รองลงมาคือ สตรีที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปริญญาตรีคือ 11.28 ส่วนสตรีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญามีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมต่ำสุด คือ 11.20 (ตารางที่ 18) โดยที่ระดับการศึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม เมื่อได้นำอายุของสตรีมาร่วมพิจารณาด้วยเพื่อศึกษาไปถึงความสัมพันธ์ของอายุและระดับการศึกษาที่จะมีผลต่อความสัมพันธ์กับมารดา (ตารางที่ 19) พบว่า อายุของสตรีในกลุ่มที่แตกต่างกันกับระดับการศึกษาที่ แตกต่างกันจะมีความสัมพันธ์กับมารดาที่แตกต่างกันเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ สตรีที่มีอายุน้อย (20-34 ปี) กับอายุมาก (40 ปีขึ้นไป) และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความสัมพันธ์กับมารดาในระดับที่สูงกว่าสตรีที่มีอายุ 35-39 ปี

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของสตรี

ระดับการศึกษาของสตรี	$\bar{X}$	S.D.	จำนวน
ต่ำกว่าอนุปริญญา	11.1979	2.5361	192
อนุปริญญาและปริญญาตรี	11.2846	2.4974	246
สูงกว่าปริญญาตรี	11.7917	2.7979	48
F = 1.0560			

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาและอายุของสตรี

อายุของสตรี	ระดับการศึกษาของสตรี			
	ต่ำกว่าอนุปริญญา	อนุปริญญาและ ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	
20-34 ปี	$\bar{X}$	11.25	11.04	12.71
	S.D.	2.62	2.55	2.56
	N	61	90	7
35-39 ปี	$\bar{X}$	10.96	11.15	10.07
	S.D.	2.79	2.50	3.47
	N	54	91	14
40 ปีขึ้นไป	$\bar{X}$	11.32	11.80	12.44
	S.D.	2.28	2.39	2.08
	N	77	65	27
F = 1.0986				

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับระดับการศึกษา ของสตรี พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความสนิทสนมกับมารดาเป็นอย่างมากสูงถึงร้อยละ 66 โดยเฉพาะสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งใกล้เคียงกับสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีและต่ำกว่าอนุปริญญา สำหรับสตรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาได้ดีที่มีความแตกต่างกันเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะได้รับความเข้าใจจากมารดาเป็นอย่างดีถึงดีมาก ประมาณร้อยละ 70 ที่ใกล้เคียงกันของทุกระดับการศึกษา ส่วนความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีความเข้าใจต่อมารดาแตกต่างกันด้วยในระดับดีมาก/ดีเยี่ยม ประมาณร้อยละ 21 ถึงร้อยละ 39 ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามเมื่อนำความสัมพันธต่าง ๆ ของบุตรสาวกับมารดามาร่วมพิจารณาเป็นความสัมพันธ์โดยรวมก็พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันได้มีความสัมพันธ์กับมารดาอย่างดีไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสตรีกับความสัมพันธ์ที่มีต่อมารดาไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาสูงน่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าสตรีที่มีระดับการศึกษาต่ำแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุตรสาวกับมารดาไม่ได้นำระดับการศึกษามาเป็นเครื่องสร้างความสัมพันธ์มากนัก เป็นความที่ดีที่มีต่อกันอย่างผูกพัน ไม่ได้มองถึงการศึกษาของบุตรสาวเพียงแต่ถ้าบุตรสาวมีระดับการศึกษามากขึ้นก็จะช่วยสร้างความเข้าใจต่าง ๆ ได้มากขึ้นเท่านั้น ซึ่งโดยที่บุตรสาวมีการติดต่อสื่อสารที่ดีกับมารดา ช่วยเหลือมารดาในการแนะนำด้านสุขภาพ และทำให้มารดามีสุขภาพที่ดี เป็นต้น

4. แบบแผนครอบครัวของสตรี

4.1 ความสนิทสนมกับมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของผู้ที่มีความสนิทสนมกับมารดาแปรผันตามแบบแผนครอบครัวของสตรี กล่าวคือ สตรีที่มีแบบแผนครอบครัวเดี่ยว มีแนวโน้มของความสนิทสนมกันน้อยกับมารดาคือร้อยละ 6.1 ส่วนสตรีที่มีแบบแผนครอบครัวเป็นแบบครอบครัวขยาย มีแนวโน้มของความสนิทสนมกันน้อยกับมารดาเพียงร้อยละ 2.9 นอกจากนี้สตรีที่ประเมินว่าครอบครัวตนเองเป็นครอบครัวเดี่ยว มีความสนิทสนมกันมากกับมารดา ร้อยละ 58.9

ในขณะที่สตรีอยู่ในครอบครัวแบบขยายมีความสนิทสนมกันมากกับมารดาถึงร้อยละ 70.2 อาจเป็นเพราะสตรีที่อยู่ในครอบครัวแบบขยายน่าจะมีมารดาอาศัยอยู่ด้วย จึงมีโอกาสใกล้ชิดกันมากกว่าทำให้เกิดความสนิทสนมกันมากกว่าสตรีที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากค่า Tau-B แล้ว พบว่า แบบแผนครอบครัวของสตรีมีอิทธิพลต่อความสนิทสนมกับมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 20 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามแบบแผนครอบครัวของสตรี

ความสนิทสนมกับมารดา				
แบบแผนครอบครัว ของสตรี	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก	รวม (จำนวน)
ครอบครัวเดี่ยว	6.1	35.0	58.9	100.0(326)
ครอบครัวขยาย	2.9	26.9	70.2	100.0(171)
	Tau - B = .11317		T-value = 2.66862*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

4.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

จากการวิเคราะห์แบบแผนครอบครัวของสตรีกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา พบว่า สตรีที่มีแบบครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาไม่ดีเลย หรือพอใช้ได้ ร้อยละ 31.1 ส่วนสตรีที่มีแบบครอบครัวเป็นแบบครอบครัวขยาย ร้อยละ 24.6 มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา (ตารางที่ 21) สำหรับสัดส่วนของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาในเกณฑ์ดีมากหรือดีเยี่ยมของสตรีที่มีแบบครอบครัวขยายจะมากกว่าสตรีที่มีแบบครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 28.1 เปรียบเทียบกับ 23.9) จะเห็นได้ว่าสตรีที่มีแบบแผนครอบครัวที่ต่างกันก็ยิ่งให้การดูแลมารดา

พุดคุย มาเยี่ยมเยียนมารดา อย่างไรก็ตามผลกระทบของแบบครอบครัวของสตรีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 21 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา จำแนกตามแบบแผนครอบครัวของสตรี

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา				
แบบแผนครอบครัว ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ครอบครัวเดี่ยว	31.1	45.0	23.9	100.0 (331)
ครอบครัวขยาย	24.6	47.0	28.1	100.0 (171)
	Tau - B = .06594		T - value = 1.57492	

4.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

เมื่อนำแบบแผนครอบครัวของสตรี มาวิเคราะห์ร่วมกับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบประเมินว่ามารดามีความเข้าใจต่อผู้ตอบในเกณฑ์ดีคือ ร้อยละ 50.3 และร้อยละ 48.3 ของผู้ตอบที่มีแบบแผนครอบครัวเดี่ยวและแบบแผนครอบครัวขยายตามลำดับ (ตารางที่ 22) ส่วนสตรีที่ตอบว่า มารดาเข้าใจผู้ตอบไม่ดีเลยหรือพอใช้ได้มีร้อยละ 32.3 และร้อยละ 33.7 ของผู้ที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวและผู้ที่อยู่ในครอบครัวขยายตามลำดับผลกระทบของแบบแผนครอบครัวของสตรีต่อความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องมาจากไม่ว่าสตรีจะมีแบบแผนครอบครัวแบบใดก็ตามไม่สามารถทำให้มารดารู้สึกว่าความเข้าใจเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสตรีจะให้ความสำคัญต่อมารดาให้การดูแลเอาใจใส่ การไปเยี่ยมเยียน หรือการพุดคุยกันทางโทรศัพท์ จึงทำให้มารดาไม่รู้สึกถึงความห่างเหินแต่กลับทำให้รู้สึกเข้าใจในตัวบุตรสาวมากขึ้น

ตารางที่ 22 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามแบบแผนครอบครัวของสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
แบบแผนครอบครัว ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ครอบครัวเดี่ยว	32.3	50.3	17.4	100.0 (328)
ครอบครัวขยาย	33.7	48.3	18.0	100.0 (172)
	Tau - B = -.00619		T - value = -.14457	

4.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

เมื่อนำแบบแผนครอบครัวของสตรีมาวิเคราะห์ร่วมกับความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า ร้อยละ 24.8ของผู้ตอบที่อยู่ในแบบแผนครอบครัวเดี่ยว มีความเข้าใจมารดาของตนเองในเกณฑ์ดี/ดีเยี่ยม เมื่อเปรียบเทียบกับแบบแผนครอบครัวขยาย ที่มีสัดส่วนมากกว่า คือ ร้อยละ 28.7 เปรียบเทียบกับร้อยละ 24.8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสตรีที่อยู่ในแบบแผนครอบครัวเดี่ยวและแบบแผนครอบครัวขยาย มีการติดต่อพูดคุยและดูแลเอาใจใส่มารดา ไปเยี่ยมเยียนมารดา ตามวัฒนธรรมของไทยถือว่าการเคารพและดูแลบิดา มารดา ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุตรที่มีความรัก อย่างไรก็ตามผลกระทบของแบบแผนครอบครัวของสตรีต่อความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 23 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตาม
แบบแผนครอบครัวของสตรี

ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา				
แบบแผนครอบครัว ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม(จำนวน)
ครอบครัวเดี่ยว	15.0	60.2	24.8	100.0 (327)
ครอบครัวขยาย	16.4	55.0	28.7	100.0 (171)
	Tau - B = .02014		T-value = .46060	

4.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับแบบแผนครอบครัวของสตรี

เมื่อนำแบบแผนครอบครัวของสตรีมาพิจารณาพร้อมกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม พบว่า สตรีที่อยู่ในครอบครัวขยายมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมมากกว่าสตรีที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 11.52 และ ร้อยละ 11.21 ตามลำดับ (ตารางที่ 24) อย่างไรก็ตามแบบแผนครอบครัวของสตรีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมที่ระดับ 0.05

จากการนำอายุของสตรีมาร่วมพิจารณากับแบบแผนครอบครัวเพื่อศึกษาอายุของสตรีในครอบครัวที่แบบแผนครอบครัวที่แตกต่างกัน (ตารางที่ 25) พบว่า สตรีที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความสัมพันธ์กับมารดาที่ดีตามแบบแผนครอบครัวของสตรีที่แตกต่างกันเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ สตรีในทุกกลุ่มอายุมากจะมีความสัมพันธ์กับมารดาที่ดีในแบบแผนครอบครัวขยายสูงกว่าแบบแผนครอบครัวเดี่ยว ทั้งนี้ก็เป็นไปได้ว่าแบบแผนครอบครัวขยายมีมารดาอยู่ร่วมกับสตรีที่มีความสัมพันธ์โดยรวมมากกว่าในทุกกลุ่มอายุของสตรี และอายุของสตรีที่มากความรับผิดชอบในครอบครัวและเป็นผู้ใหญ่กว่าสตรีที่มีอายุน้อย เป็นต้น

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยคะแนน ความสัมพันธ์ โดยรวม จำแนกตามแบบแผนครอบครัวของสตรี

แบบแผนครอบครัวของสตรี	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน
ครอบครัวเดี่ยว	11.2112	2.6058	322
ครอบครัวขยาย	11.5179	2.4174	168
F = 1.6057			

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมจำแนกตามแบบแผนครอบครัวของสตรีและอายุของสตรี

อายุของสตรี	แบบแผนครอบครัวของสตรี		
		ครอบครัวเดี่ยว	ครอบครัวขยาย
20-34 ปี	$\bar{x}$	11.09	11.41
	S.D.	2.63	2.47
	N	103	56
35-39 ปี	$\bar{x}$	10.84	11.35
	S.D.	2.69	2.70
	N	110	49
40 ปีขึ้นไป	$\bar{x}$	11.71	11.75
	S.D.	2.44	2.12
	N	109	63
F = 1.6105			

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับแบบแผนครอบครัวของสตรี พบว่า สตรีที่อยู่ในครอบครัวที่มีแบบแผนครอบครัวแตกต่างกันมีความสนิทสนมกับมารดาสูงถึงร้อยละ 70 ในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สตรีในครอบครัวที่มีแบบแผนครอบครัวแตกต่างกันกลับมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาได้ดี (ร้อยละ 47) กับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวที่ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกันสตรีในครอบครัวที่มีแบบแผนครอบครัวเดียว ได้รับความเข้าใจจากมารดาเป็นอย่างดีร้อยละ 50 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า สตรีในครอบครัวที่มีแบบแผนครอบครัวเดียวจะมีความเข้าใจต่อมารดาเป็นอย่างดี (ร้อยละ 60) ที่แตกต่างกันเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อได้นำความสัมพันธ์ต่าง ๆ โดยรวมมารวมพิจารณา ก็พบว่า สตรีในครอบครัวที่มีแบบแผนครอบครัวแตกต่างกันได้มีความสัมพันธ์กับมารดาเป็นอย่างดีที่ไม่ค่อยแตกต่างกันนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนครอบครัวของสตรีกับความสัมพันธ์ที่มีต่อมารดาไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้กำหนดไว้คือ สตรีที่มีครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยวน่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดาน้อยกว่าสตรีที่มีครอบครัวเป็นแบบครอบครัวขยาย แสดงว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยายย่อมมีความสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับมารดาเหมือนกันด้วยความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนั้นเป็นไปตามการปฏิบัติ พฤติกรรม หรือความผูกพันที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นสำคัญ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญขนาดของครอบครัวมากนัก เพียงแต่ครอบครัวขยายจะมีส่วนช่วยให้ความสัมพันธ์ต่อมารดาเพิ่มสูงขึ้น

5. ระดับงานของสตรี

5.1 ความสนิทสนมกับมารดา

ระดับงานของสตรีน่าจะมีผลกระทบต่อความสนิทสนมของมารดา กล่าวคือ สตรีที่มีระดับงานสูงกว่าน่าจะมี ความสนิทสนมกับมารดาในสัดส่วนที่มากกว่า แต่ข้อมูลในตารางที่ 26 ชี้ให้เห็นว่าในทุกๆระดับงาน สตรีที่ตอบว่ามีความสนิทสนมกันมากกับมารดาคิดเป็นสัดส่วน คือ ร้อยละ 63.0, 56.9, 64.0 และ 63.2 ในกลุ่มสตรีที่เป็นลูกจ้างประจำ ทำงาน ระดับ 1-3 ระดับ 4-5 และระดับ 6 ขึ้นไป ตามลำดับ และค่า Tau-B แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของระดับงานของสตรีต่อความสนิทสนมกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะสตรีที่อยู่ในวัยทำงานมีความรับผิดชอบต่องานและให้ความสำคัญกับมารดา คอยดูแลเอาใจใส่ แม้ว่าจะมีระดับงานที่ต่างกันก็ไม่ทำให้ความสนิทสนมเปลี่ยนแปลงไป

ตารางที่ 26 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามระดับงานของสตรี

ความสนิทสนมกับมารดา				
ระดับงาน ของสตรี	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก	รวม (จำนวน)
ลูกจ้างประจำ	13.0	23.9	63.0	100.0 (46)
ระดับ 1-3	5.2	37.9	56.9	100.0 (116)
ระดับ 4-5	4.5	31.5	64.0	100.0 (178)
ระดับ 6 ขึ้นไป	3.4	33.3	63.2	100.0 (117)

Tau-B = 0.4324   T-value = 1.00264

5.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

ระดับงานของสตรีน่าจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา โดยข้อมูลในตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของลูกจ้างประจำและระดับ 6 ขึ้นไป ตอบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตนกับมารดาอยู่ในระดับดี คือ ร้อยละ 52.2 กับ 50.8 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่ตอบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาในระดับดีมาก/ดีเยี่ยมมีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันนัก ไม่ว่าจะอยู่ในระดับงานสูงหรือต่ำ อาจเป็นเพราะความรัก ความผูกพันของสตรีที่มีให้กับมารดาเป็นการแสดงออกในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามผลกระทบของระดับงานของสตรีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 27 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา
จำแนกตามระดับงานของสตรี

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา				
ระดับงานของสตรี	ไม่ดีเลย / พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ลูกจ้างประจำ	21.7	52.2	26.1	100.0 (46)
ระดับ 1 - 3	31.9	42.9	25.2	100.0 (119)
ระดับ 4-5	31.5	43.3	25.3	100.0 (178)
ระดับ 6 ขึ้นไป	24.6	50.8	24.6	100.0 (118)
	Tau - B = .00709		T - value = .18045	

5.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับงานของสตรีกับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งของสตรีในทุกระดับงานตอบว่า มารดาที่มีความเข้าใจต่อบุตรสาวอยู่ในเกณฑ์ดี (ตารางที่ 28) สำหรับสตรีที่ทำงานระดับ 6 ขึ้นไป ประเมินว่ามารดาเข้าใจผู้ตอบในเกณฑ์ดีมาก/ดีเยี่ยม มากกว่าทุกระดับงาน คือ ร้อยละ 21.0 นอกจากนี้การที่สตรีตอบว่ามารดาเข้าใจตนเองเป็นเช่นไร อาจขึ้นอยู่กับความรู้สึกถึงความใกล้ชิดกัน และผูกพันกับมารดา ให้อาใจอยู่หรือทำกิจกรรมร่วมกันกับมารดาจึงทำรู้สึกวามารดาเข้าใจตนเองได้ดี อย่างไรก็ตามผลกระทบของระดับงานของสตรีต่อความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 28 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามระดับงานของสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
ระดับงานของสตรี	ไม่ดีเลย / พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
ลูกจ้างประจำ	28.9	57.8	13.3	100.0 (45)
ระดับ 1 – 3	37.0	49.6	13.4	100.0 (119)
ระดับ 4 – 5	30.7	51.4	17.9	100.0 (179)
ระดับ 6 ขึ้นไป	30.3	48.7	21.0	100.0 (119)
Tau - B = .05395		T - value = 1.32639		

5.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า กว่าครึ่งหนึ่งของสตรีที่เป็นลูกจ้างประจำตอบว่า มีความเข้าใจมารดาในเกณฑ์ดี ส่วนสตรีที่ทำงานระดับ 1-3, ระดับ 4-5 และระดับ 6 ขึ้นไปมีความเข้าใจมารดาในเกณฑ์ดี คือร้อยละ 62.7, 60.3 และ 51.7 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ร้อยละ 34.7 ของสตรีที่ทำงานระดับ 6 ขึ้นไป รายงานว่ามีความเข้าใจต่อมารดาในเกณฑ์ดีมาก/ ดีเยี่ยม ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสตรีที่มีระดับงานสูงมีความคิด ความอ่านที่ดีกว่าสตรีที่อยู่ในระดับงานที่ต่ำกว่า มีผลให้สตรีเข้าใจมารดาได้ดีกว่าสตรีที่มีระดับงานที่ต่ำกว่า สำหรับผลกระทบของระดับงานของสตรีต่อความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดานั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 29 การกระจายร้อยละของจำแนกตามความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตามระดับงานของสตรี

ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา				
ระดับงาน ของสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม(จำนวน)
ลูกจ้างประจำ	20.5	52.3	27.3	100.0 (44)
ระดับ 1 - 3	17.8	62.7	19.5	100.0 (118)
ระดับ 4 - 5	14.5	60.3	25.1	100.0 (179)
ระดับ 6 ขึ้นไป	13.6	51.7	34.7	100.0 (118)
Tau - B = .09273		T-value = 2.17314*		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

5.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับระดับงานของสตรี

ข้อมูลในตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมของสตรีในแต่ละระดับงานไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ผู้ตอบที่มีระดับงาน 6 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมมากที่สุดคือ 11.63 รองลงมาคือ ผู้ตอบที่มีระดับงาน 4 - 5, ลูกจ้างประจำ และผู้ตอบที่มีระดับงาน 1 - 3 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามระดับงานของสตรีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมที่ระดับ 0.05

จากการนำอายุของสตรีมาร่วมพิจารณาเกี่ยวกับระดับงานของสตรี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์โดยรวมที่เกิดขึ้นมีผลอย่างไร (ตารางที่ 31) พบว่า สตรีที่มีอายุ 35-39 ปี และทำงานในระดับ 1 - 3 จะมีความสัมพันธ์กับมารดาต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 9.95) ส่วนสตรีที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ทำงานในระดับ 6 ขึ้นไป ได้มีความสัมพันธ์กับมารดาเป็นอย่างดีมากสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 12.26) สำหรับสตรีที่มีอายุแตกต่างกันกลุ่มอื่นๆ และทำงานในระดับที่แตกต่างกันได้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับมารดาใกล้เคียงกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์ โดยรวมจำแนกตามระดับงานของสตรี

ระดับงานของสตรี	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน
ลูกจ้างประจำ	11.1136	2.9430	44
ระดับงาน 1-3	11.0261	2.6139	115
ระดับงาน 4-5	11.3427	2.4588	178
ระดับงาน 6-9	11.6261	2.4187	115

F = 1.1708

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จำแนกตามระดับงานของสตรีและอายุของสตรี

อายุของสตรี	ระดับงานของสตรี				
	ลูกจ้างประจำ	ระดับ 1-3	ระดับ 4-5	ระดับ 6 ขึ้นไป	
20-34 ปี	$\bar{x}$	10.85	10.92	11.74	10.89
	S.D.	2.80	2.67	2.27	2.93
	N	20	73	50	9
35-39 ปี	$\bar{x}$	11.00	9.95	11.35	10.78
	S.D.	4.36	2.70	2.61	2.55
	N	7	19	80	41
40 ปีขึ้นไป	$\bar{x}$	11.47	12.26	10.92	12.26
	S.D.	2.58	1.86	2.36	2.08
	N	17	23	48	65

F = 1.1875

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับระดับงานของสตรีพบว่า สตรีที่ทำงานในระดับที่แตกต่างกันจะมีความสนิทสนมกับมารดาเป็นอย่างมากใกล้เคียงกัน ประมาณร้อยละ 63 มีเพียงสตรีที่ทำงานในระดับ 1-3 ที่มีความสนิทสนมกับมารดาเป็นอย่างมากต่ำสุดร้อยละ 57 ในด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดา พบว่า สตรีที่ทำงานในระดับที่แตกต่างกันได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาที่ตีมาก/ดีเยี่ยม ไม่แตกต่างกันที่ร้อยละ 25

สำหรับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า สตรีที่ทำงานในระดับที่แตกต่างกันจะได้รับความเข้าใจจากมารดาเป็นอดีที่แตกต่างกันพอสมควรตั้งแต่ร้อยละ 49 ถึงร้อยละ 58 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะสตรีที่ทำงานเป็นลูกจ้างประจำจะได้รับความเข้าใจจากมารดามากที่สุด ส่วนความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า สตรีที่ทำงานในระดับที่แตกต่างกันจะมีความเข้าใจต่อมารดาได้ดีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะสตรีที่ทำงานในระดับ 1-3 ร้อยละ 63 เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อได้นำระดับงานของสตรีมาร่วมพิจารณาโดยรวมกับความสัมพันธ์ที่มีต่อมารดาก็พบว่า สตรีที่ทำงานในระดับที่แตกต่างกันได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อมารดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลจากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับงานของสตรีกับความสัมพันธ์ที่มีต่อมารดาไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า สตรีที่มีระดับงานต่ำน่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดาน้อยกว่าสตรีที่มีระดับงานสูง แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาที่เกิดขึ้นในระดับนี้นั้นเกิดจากความผูกพันและความเข้าใจต่อกันในครอบครัวเป็นสำคัญ โดยมีระดับงานของสตรีเป็นตัวเสริมความสัมพันธ์ให้มากขึ้น ซึ่งพ่อแม่ย่อมมีความภาคภูมิใจต่อลูกที่ได้มีงานทำ ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตามขอให้มีงานทำเป็นประจำก็เพียงพอแล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญมากนักต่อระดับงานของบุตรสาว ทั้งนี้ก็เป็นเพราะมารดาขอเพียงให้บุตรสาวได้มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ และเข้าใจต่อมารดาเป็นอย่างดีเท่านั้น

6. รายได้ของสตรี

6.1 ความสนิทสนมกับมารดา

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสตรีกับความสนิทสนมกับมารดานั้น ได้แบ่งรายได้ของสตรีเป็น 3 กลุ่ม คือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท, 7,001 - 15,000 บาท และ 15,001 บาทขึ้นไป ข้อมูลในตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า สตรีที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท มีสัดส่วนของผู้ที่ไม่สนิทสนมกันเลย/สนิทสนมกันน้อยกับมารดา คือ ร้อยละ 9.6 ซึ่งมากกว่าสตรีอีกสองกลุ่มรายได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงความสนิทสนมกันมากกับมารดา พบว่า สตรีที่มีรายได้มากมีสัดส่วนที่ตอบว่าสนิทสนมกันมากกับมารดามากกว่า เช่น สตรีที่มีรายได้ 15,001 ขึ้นไป ร้อยละ 69.5 เปรียบเทียบกับผู้ที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท มีเพียงร้อยละ 55.9 อาจเนื่องจากสตรีที่มีรายได้สูงกว่า น่าจะมีเวลาให้กับมารดามากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำกว่า ทำให้เกิดความสนิทสนมกันระหว่างมารดากับบุตรสาวได้ดีกว่า และรายได้ของสตรีมีผลกระทบต่อความสนิทสนมกับมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 32 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามรายได้
ของสตรี

ความสนิทสนมกับมารดา				
รายได้ของสตรี	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก	รวม (จำนวน)
น้อยกว่า 7,000 บาทหรือเท่ากับ	9.6	34.6	55.9	100.0 (136)
7,001 - 15,000บาท	3.5	32.9	63.5	100.0 (255)
15,001 บาท ขึ้นไป	2.9	27.6	69.5	100.0 (105)
	Tau- B = .10428		T - value = 2.47166*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≥ 0.05

6.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

สัดส่วนของผู้ที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา แปรผันตามรายได้ของสตรีในระดับดีและดีมาก/ดีเยี่ยม จะเห็นว่าเพิ่มขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 33) โดยสตรีที่มีรายได้ 15,001 ขึ้นไป มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 51.4 ตอบว่า มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาในเกณฑ์ดี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท มีสัดส่วนที่น้อยกว่า คือ ร้อยละ 43.9 อย่างไรก็ตามผลกระทบของรายได้ของสตรีที่มีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายได้ที่แตกต่างกันของสตรียังให้เวลากับมารดา พุดคุยปรึกษาเรื่องต่าง ๆ กับมารดาเป็นอย่างดี

ตารางที่ 33 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา
จำแนกตามรายได้ของสตรี

รายได้ของสตรี	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา			
	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
น้อยกว่า 7,000 บาท หรือเท่ากับ	32.4	43.9	23.7	100.0 (139)
9,001 - 15,000 บาท	30.4	44.7	24.9	100.0 (257)
15,001 บาทขึ้นไป	21.0	51.4	27.6	100.0 (105)
	Tau - B = .06209		T - value = 1.57643	

6.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

สำหรับรายได้ของสตรีเมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว พบว่า ร้อยละ 38.0 และ 29.5 ของสตรีที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท และ 15,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ ประเมินว่ามารดาเข้าใจตนเองในเกณฑ์ไม่ดีเลย/พอใช้ได้ แต่สตรีที่มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป รู้สึกว่ามารดาเข้าใจตนเองดีมาก/ดีเยี่ยมถึงร้อยละ 28.6 ซึ่งมากกว่าสตรีที่มีรายได้น้อยกว่า หรือเท่ากับ 7,000 บาท ร้อยละ 7.9 (ตารางที่ 34) การที่สตรีที่มีรายได้สูง ประเมินว่ามารดามีความเข้าใจผู้ตอบในสัดส่วนที่มากกว่าสตรีที่มีรายได้น้อย อาจเนื่องมาจากการที่สตรีที่มีรายได้ที่สูงกว่าสามารถจับจ่ายใช้สอยได้มากกว่า เช่น ซื้อเครื่องทุนแรง หรือจ้างผู้ช่วยทำงานบ้าน จึงทำให้มีเวลาให้กับมารดามากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำกว่า เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติ พบว่า รายได้ของสตรีมีอิทธิพลต่อความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 34 การกระจายร้อยละความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามรายได้ของสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
รายได้ของสตรี	ไม่ดีเลย / พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
น้อยกว่า 7,000 บาท หรือเท่ากับ	38.0	51.1	10.9	100.0 (137)
9,001 - 15,000 บาท	31.5	51.8	16.7	100.0 (257)
15,001 บาทขึ้นไป	29.5	41.9	28.6	100.0 (105)
	Tau - B = .11139		T - value = 2.68606*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

6.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

ข้อมูลในตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่ารายได้ของสตรีมีอิทธิพลกับความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ สตรีที่มีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท 7,001 - 15,000 บาท และ 15,001 บาทขึ้นไป ประเมินว่าตนเองมีความเข้าใจมารดาในเกณฑ์ดี คือร้อยละ 56.6, 60.8 และ 55.7 ตามลำดับ นอกจากนี้ ประมาณ 1 ใน 3 ของสตรีที่มีรายได้สูงของสตรีที่มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป กับสตรีที่มีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท ตอบว่าเข้าใจมารดาในระดับดีมาก/ดีเยี่ยม ร้อยละ 34.0 และ 22.1 ตามลำดับ การที่รายได้ของสตรีมีส่วนทำให้ความเข้าใจที่บุตรสาวมีต่อมารดาที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสตรีที่มีรายได้สูงน่าจะมีเวลาให้กับมารดาของตนเองมากกว่าสตรีที่มีรายได้น้อย การอยู่ใกล้ชิดกันช่วยเหลือหรือดูแลมารดา ทำให้ความเข้าใจที่บุตรสาวมีต่อมารดามีมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 35 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตามรายได้ของสตรี

รายได้ของสตรี	ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา			
	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม(จำนวน)
น้อยกว่า 7,000 บาท หรือเท่ากับ	38.0	56.6	22.1	100.0 (136)
7,001-15,000 บาท	31.5	60.8	24.7	100.0 (255)
15,001 บาทขึ้นไป	29.5	55.7	34.0	100.0 (106)
	Tau – B = .11185		T-value = 2.70449*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≥ 0.05

6.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับรายได้ของสตรี

สำหรับรายได้ของสตรีเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม พบว่า สตรีที่มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมสูงสุด คือ 11.81 รองลงมาคือสตรีที่มีรายได้ 7,001-15,000 บาท และน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท (ตารางที่ 36) ทิศทางของความสัมพันธ์ของสองตัวแปรดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะสตรีที่มีรายได้สูงกว่าสามารถจัดสรรเวลาที่เหลือจากหน้าที่การงานรวมทั้งภารกิจในครอบครัวได้เหมาะสมกว่า จึงสามารถใช้เวลาเหล่านั้นมาให้ความเอาใจใส่มารดาหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้บ่อยกว่า

นอกจากนี้ เมื่อนำอายุของสตรีมาเป็นตัวแปรคุม พบว่า ในทุกกลุ่มอายุของสตรี ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จะเพิ่มขึ้นตามรายได้ของสตรี โดยสตรีที่มีอายุ 20-34 ปี และมีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมมากที่สุดคือ 12.50 รองลงมาคือ สตรีที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปและมีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนความ

สัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ 11.95 (ตารางที่ 37) แสดงว่ารายได้ของสตรีมีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมตามกลุ่มอายุของสตรีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จำแนกตามรายได้ของสตรี

รายได้ของสตรี	$\bar{x}$	S.D.	จำนวน
น้อยกว่า 7,000 บาท หรือเท่ากับ	10.8209	2.7825	134
7,001-15,000 บาท	11.3690	2.3974	252
15,001 บาทขึ้นไป	11.8058	2.4815	103
F = 4.5658*			

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม จำแนกตามรายได้ของสตรีและอายุของสตรี

อายุของสตรี	รายได้ของสตรี			
	น้อยกว่า 7,000 บาท หรือเท่ากับ	7,001-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป	
20-34 ปี	$\bar{x}$	10.91	11.56	12.50
	S.D.	2.70	2.35	3.53
	N	92	65	2
35-39 ปี	$\bar{x}$	9.95	11.04	11.48
	S.D.	3.28	2.57	2.57
	N	21	103	35
40 ปีขึ้นไป	$\bar{x}$	10.29	11.62	11.95
	S.D.	2.55	2.18	2.43
	N	21	84	66
F = 4.9865*				

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับรายได้ของสตรีพบว่า สตรีที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความสนิทสนมมากกับมารดาแตกต่างกันด้วยถึงร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะสตรีที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 15,001 บาทขึ้นไป สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา พบว่า สตรีที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ดีถึงดีเยี่ยมกับมารดาแตกต่างกันพอสมควร ซึ่งเป็นสตรีกลุ่มที่มีรายได้สูง 15,001 บาทขึ้นไป สูงประมาณร้อยละ 80 แต่เป็นความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวกลับ พบว่า สตรีที่มีรายได้แตกต่างกันจะได้รับความเข้าใจจากมารดาเป็นอย่างดีแตกต่างกันและสตรีที่มีรายได้สูง 15,001 บาทขึ้นไปได้รับความเข้าใจจากมารดาต่ำกว่ากลุ่มรายได้อื่นที่ร้อยละ 42 แต่กลับได้รับความเข้าใจจากมารดาอย่างมาก/ดีเยี่ยม สูงสุดร้อยละ 29 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดาที่มีความเข้าใจอย่างดีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะสตรีกลุ่มที่มีรายได้ 7,001-15,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 61 แต่สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป กลับมีความเข้าใจต่อมารดาดีมาก/ดีเยี่ยมถึงร้อยละ 34 เป็นต้น เมื่อนำรายได้ของสตรีมารวมวิเคราะห์กับความสัมพันธ์โดยรวม พบว่า สตรีที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความสัมพันธ์กับมารดาในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะสตรีกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ ตั้งแต่ 7,000 บาท ลงมาจะมีความสัมพันธ์ที่ต่ำกว่าสตรีกลุ่มรายได้อื่น ๆ และไปในทิศทางเดียวกันกับความสัมพันธ์ของรายได้สตรีกับอายุของสตรีที่มีความสัมพันธ์กับมารดาในระดับดีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลของการศึกษารายได้ของสตรีกับความสัมพันธ์กับมารดาที่ได้มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้คือ สตรีที่มีรายได้สูงน่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำ แสดงว่าสตรีที่มีรายได้สูงจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นได้มากต่อมารดาที่สามารถให้การดูแลรักษาเอาใจใส่ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดความผูกพันสนิทสนมต่อกันมากขึ้น รวมทั้งมีความเข้าใจต่อกันด้วยดีที่สามารถนำรายได้มาใช้สอยใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้มีเวลามากที่จะอยู่กับครอบครัวและมารดาก็จะก่อให้เกิดความใกล้ชิดต่อกันมาก มีความสัมพันธ์ต่อกันมากด้วย

7. รายได้ของสามีสตรี

7.1 ความสนิทสนมกับมารดา

สัดส่วนของผู้ที่มีความสนิทสนมกับมารดา แปรผันตามรายได้ของสตรี โดยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท, 9,001-25,000 บาท และ

25,001 บาทขึ้นไป ข้อมูลตารางที่ 38 ชี้ให้เห็นว่าสตรีที่สามีมียาได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท ตอบว่า ไม่สนิทกันเลย/สนิทสนมกันน้อยกว่ามารดา คือ ร้อยละ 10.7 ส่วนสตรีที่สามีมียาได้ 25,001 บาทขึ้นไป เพียงร้อยละ 3.1 ตอบว่าไม่สนิทสนมกันเลย/สนิทสนมกันน้อยกว่ามารดา สำหรับกลุ่มผู้ตอบที่ตอบว่ามีความสนิทสนมกันมาก พบว่า สตรีที่สามีมียาได้ 25,001 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนสูงกว่า กลุ่มที่สามีมียาได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท คือ ร้อยละ 68.8 เปรียบเทียบกับร้อยละ 57.3 อาจเป็นเพราะรายได้ของสามีสตรีมีส่วนช่วยในเรื่องของค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และทำให้สตรีมีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับมารดามากขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบของรายได้ของสามีสตรีต่อความสนิทสนมกับมารดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 38 การกระจายร้อยละของความสนิทสนมกับมารดา จำแนกตามรายได้ของสามีสตรี

รายได้ของสามีสตรี	ความสนิทสนมกับมารดา				รวม (จำนวน)
	ไม่สนิทสนมกันเลย/ สนิทสนมกันน้อย	สนิทสนม กันปานกลาง	สนิทสนม กันมาก		
น้อยกว่า 9,000 บาท					
หรือเท่ากับ	10.7	32.0	57.3		100.0 (103)
9,001-25,000บาท	3.1	33.3	63.5		100.0 (255)
25,001 บาทขึ้นไป	3.1	28.1	68.8		100.0 (96)
	Tau-B = .08771		T-value = 1.95411		

7.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา

เมื่อนำรายได้ของสามีสตรีมาวิเคราะห์ร่วมกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา พบว่า รายได้ของสามีสตรีมีผลกระทบต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ สตรีที่ตอบว่ามี การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่ในระดับดี เพิ่มขึ้นตามรายได้ของสามีสตรี คือ ร้อยละ 41.3, 46.3

และ 49.5 สำหรับผู้ที่สามีมียรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท, 9,001-15,000 บาท และ 25,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ (ตารางที่ 39) สำหรับผู้ที่ตอบอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ผู้ที่ตอบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่ดีเลย/พอใช้ได้ ร้อยละ 38.5 ของสตรีที่สามีมียรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับ ร้อยละ 23.7 ของสตรีที่สามีมียรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป อาจเป็นเพราะรายได้ของสามีสตรีมีส่วนให้สตรีมีเวลาได้พูดคุยปรึกษาเรื่องต่าง ๆ กับมารดามากขึ้น

ตารางที่ 39 การกระจายร้อยละของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา จำแนกตามรายได้ของสามีสตรี

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุตรสาวกับมารดา				
รายได้ของสามีสตรี	ไม่ดีเลย / พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
น้อยกว่า 9,000 บาท หรือเท่ากับ	38.5	41.3	20.2	100.0 (104)
9,001 - 25,000 บาท	27.6	46.3	26.1	100.0 (257)
25,001 บาทขึ้นไป	23.7	49.5	26.8	100.0 (97)
	Tau - B = .08885		T - value = 2.11746*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

7.3 ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว

ในทำนองเดียวกับรายได้ของสตรี ข้อมูลในตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า รายได้ของสามีสตรีมีผลกระทบต่อความเข้าใจของมารดาที่มีกับบุตรสาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ สตรีที่สามีมีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 21.4 ตอบว่า มารดามีความเข้าใจผู้ตอบอยู่ในเกณฑ์ดี/ดีเยี่ยม ในขณะที่สตรีซึ่งสามีมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท ตอบว่ามารดาเข้าใจผู้ตอบในเกณฑ์ดี/ดีเยี่ยม ร้อยละ 9.7 การที่สามีของสตรีมีรายได้มากกว่าย่อมมีส่วนช่วยในการแบ่งเบาภาระในครอบครัวไม่มากนักน้อย จึงน่าจะมีผลทำให้ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวอยู่ในระดับที่ดี

ตารางที่ 40 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว จำแนกตามรายได้ของสามีสตรี

ความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาว				
รายได้ของสามีสตรี	ไม่ดีเลย / พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม (จำนวน)
น้อยกว่า 9,000 บาท หรือเท่ากับ	39.8	50.5	9.7	100.0 (103)
9,001 – 25,000 บาท	33.2	48.4	18.4	100.0 (256)
25,001 บาทขึ้นไป	27.6	51.0	21.4	100.0 (98)
	Tau - B = .10259		T - value = 2.49560*	

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

7.4 ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา

สำหรับรายได้ของสามีสตรีก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ความเข้าใจของบุตรสาวกับมารดาที่แตกต่างกัน ข้อมูลในตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 28.6 ของสตรีที่สามีมีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป มีความเข้าใจต่อมารดาในเกณฑ์ดีมาก/ดีเยี่ยม ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสตรีที่สามีมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 21.4 การที่สามีของ

สตรีมีรายได้มาก ทำให้ความเข้าใจที่สตรีมีต่อมารดาดีมากกว่าสตรีที่สามีมีรายได้น้อย อาจเป็นเพราะเมื่อสามีมีรายได้น้อย ทำให้ไม่สามารถมีเงินเหลือพอเพื่อแลกกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตนเองก็ย่อมต้องออกทำงานนอกบ้านมากขึ้นจึงมีเวลาให้กับมารดาน้อยลงด้วย มีผลทำให้ความเข้าใจดังกล่าวลดลง

ตารางที่ 41 การกระจายร้อยละของความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา จำแนกตามรายได้ของสตรี

ความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา				
รายได้ของสามีสตรี	ไม่ดีเลย/ พอใช้ได้	ดี	ดีมาก/ ดีเยี่ยม	รวม(จำนวน)
น้อยกว่า 9,000 บาท หรือเท่ากับ	24.3	54.4	21.4	100.0 (103)
9,001 - 25,000 บาท	13.3	58.8	27.8	100.0 (255)
25,001 บาทขึ้นไป	13.3	58.2	28.6	100.0 (98)
	Tau - B = .08516		T-value = 1.95365	

7.5 ความสัมพันธ์โดยรวมกับรายได้ของสามีสตรี

รายได้ของสามีสตรีเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่ามาพิจารณาร่วมกับค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งผลของการวิเคราะห์ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 42 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมเพิ่มขึ้นตามรายได้ของสามีที่เพิ่มขึ้น โดยที่ตัวแปรทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในทำนองเดียวกันกับรายได้ของสตรีได้นำอายุของสตรีมาศึกษาร่วมกับรายได้ของสามีสตรี เพื่อวิเคราะห์ว่าสตรีที่มีอายุต่างกันและสามีมีรายได้ต่างกันจะมีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมหรือไม่ ผลการศึกษา พบว่า ในแต่ละกลุ่มอายุของสตรีค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมเพิ่มขึ้นตามรายได้ของสามีสตรีที่เพิ่มขึ้นยกเว้นสตรีที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป (ตารางที่ 43) และรายได้ของสามีสตรีมีผลกระทบต่อค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อย่างไรก็ตามเมื่อได้นำรายได้ของสตรีมาร่วมพิจารณากับรายได้ของสตรีมาร่วมพิจารณากับรายได้ของสามีสตรีเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวที่มีต่อมารดา (ตารางที่ 44) พบว่า เมื่อรายได้ของสามีสตรีต่ำตั้งแต่ 9,000 บาทลงมา จะทำให้สตรีมีความสัมพันธ์กับมารดาที่ต่ำด้วยในทุกกลุ่มรายได้ของสตรี โดยเฉพาะกลุ่มของสตรีที่มีรายได้สูง 15,001 บาทขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย = 9.00) ส่วนรายได้สามีของสตรีกับรายได้ของสตรีกลุ่มอื่น ๆ ก็จะทำให้สตรีมีความสัมพันธ์กับมารดาดีขึ้นด้วยตามระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ารายได้ของสตรีกับรายได้ของสามีสตรีที่แตกต่างกันได้ร่วมทำให้สตรีมีความสัมพันธ์กับมารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์ โดยรวม จำแนกตามรายได้ของสามีสตรี

รายได้ของสามีสตรี	$\bar{X}$	S.D.	จำนวน
น้อยกว่า 9,000 บาท หรือเท่ากับ	10.5842	2.8258	101
9,001-25,000 บาท	11.4567	2.4195	254
25,001 ขึ้นไป	11.6526	2.4179	95
F = 5.5144 *			

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมจำแนกตามรายได้ของสามีสตรีและอายุของสตรี

อายุของสตรี		รายได้ของสามีสตรี		
		น้อยกว่า 9,000 บาท หรือเท่ากับ	9,001-25,000 บาท	25,001 บาท ขึ้นไป
20-34 ปี	$\bar{x}$	10.63	11.35	12.67
	S.D.	3.07	2.16	1.56
	N	65	66	21
35-39 ปี	$\bar{x}$	10.32	11.01	11.28
	S.D.	2.08	2.79	2.68
	N	19	100	32
40 ปีขึ้นไป	$\bar{x}$	10.71	12.05	11.43
	S.D.	2.69	2.02	2.47
	N	17	88	42

F = 5.2345*

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์โดยรวมจำแนกตามรายได้ของสามีสตรีและรายได้ของสตรี

รายได้ของสตรี		รายได้ของสามีสตรี		
		น้อยกว่า 9,000 บาท หรือเท่ากับ	9,001-25,000 บาท	25,001 บาทขึ้นไป
น้อยกว่า 7,000 บาท	$\bar{X}$	10.62	11.02	10.80
	S.D.	3.16	2.14	3.76
หรือเท่ากับ	N	58	52	10
7,001-15,000 บาท	$\bar{X}$	10.61	11.48	11.74
	S.D.	2.36	2.49	1.92
	N	41	147	47
15,001 บาทขึ้นไป	$\bar{X}$	9.00	11.75	11.76
	S.D.	0.00	2.45	2.57
	N	2	54	38
F = 3.5906*				

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\geq .05$

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวกับมารดาเกี่ยวกับรายได้ของสามีสตรี พบว่า สตรีที่สามีมีรายได้แตกต่างกันมีความสนิทสนมกันมากกับมารดาที่แตกต่างกันพอสมควรประมาณร้อยละ 69 โดยเฉพาะสตรีที่สามีมีรายได้สูง 25,001 บาทขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดา พบว่า สตรีที่สามีมีรายได้แตกต่างกันจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมารดาอย่างดีถึงดีมาก/ดีเยี่ยม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประมาณร้อยละ 75 ในกลุ่มของสตรีที่สามีมีรายได้สูง 25,001 บาท ขึ้นไป เช่นเดียวกับความเข้าใจของมารดาที่มีต่อบุตรสาวที่ พบว่า สตรีที่สามีมีรายได้แตกต่างกันจะได้รับความเข้าใจจากมารดาอย่างดีมาก/ดีเยี่ยมแตกต่างกันด้วยถึงร้อยละ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ของสตรีที่สามีมีรายได้สูง 25,001 บาทขึ้นไป ในทำนอง

เดียวกันกับความเข้าใจของบุตรสาวที่มีต่อมารดา พบว่า สตรีที่สามมีรายได้แตกต่างกันจะมีความเข้าใจต่อมารดาดี/ดีเยี่ยมแตกต่างกันประมาณร้อยละ 28 โดยเฉพาะสตรีที่สามมีรายได้ตั้งแต่ 9,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อได้รวมความสัมพันธ์ต่าง ๆ เป็นความสัมพันธ์โดยรวมแล้ว พิจารณารายได้ของสามีสตรีกับความสัมพันธ์โดยรวมที่มีต่อมารดา พบว่า สตรีที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมารดาแตกต่างกันด้วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไปในทิศทางเดียวกัน โดยสตรีที่สามมีรายได้ในระดับที่สูงขึ้นก็จะมีความสัมพันธ์ต่อมารดาเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับอายุของสตรีที่ร่วมเปรียบเทียบกับรายได้ของสามี สตรี รวมทั้งรายได้ของสตรีด้วยในระดับที่แตกต่างกันตามกลุ่มอายุและรายได้ของสตรีที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสามี สตรีกับความสัมพันธ์ที่มีต่อมารดาที่ได้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้คือ สตรีที่สามมีรายได้สูง น่าจะมีระดับของความสัมพันธ์กับมารดามากกว่าสตรีที่สามมีรายได้ต่ำ แสดงว่า ในครอบครัวของสตรีที่ศึกษาในกรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญต่อรายได้ของสามีสตรีพอสมควรด้วย เพราะรายได้ของสามีสตรีมีผลในการนำมาซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ต่อมารดาของครอบครัวได้ โดยทำให้สตรีที่มีความสามารถที่จะนำมาใช้สอยและใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ได้อย่างดี รวมทั้งสตรีก็มีเวลาและความใกล้ชิดกับมารดามากขึ้น ซึ่งจะสร้างความผูกพันสนิทสนมกันได้อย่างดีด้วย และรายได้ของสามีสตรีส่วนสำคัญในการลดภาระค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวที่สตรีจะต้องหามาเลี้ยงดูครอบครัว ทำให้สตรีมีเวลาอยู่กับมารดาและสมาชิกภายในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น